

Vergaderjaar 2002–2003

28 829

Parlementair Contactplan 2003

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 mei 2003

In de brief van 9 april 2003 verzoekt de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken mij om een reactie op het gestelde in de Slotverklaringen van de Contactplanbijeenvakomsten van maart 2003 en september 2002. In samenhang hiermee vraagt u om een reactie op een aantal specifieke onderwerpen.

In deze brief zal ik allereerst reageren op de Slotverklaring van de Contactplanbijeenvakomst van maart 2003 en daarna ingaan op uw vragen. Ik zal daarbij de volgorde van de Slotverklaring respectievelijk de vragen aanhouden.

Voor een reactie op de Slotverklaring van de Contactplanbijeenvakomst die is gehouden van 23 tot en met 26 september 2002 verwijs ik naar mijn brief van 15 november 2002 (Kamerstukken II 2002/03, 28 600 IV, nr. 5).

Reactie op de Slotverklaring van de Contactplanbijeenvakomst van maart 2003

Handelsrelaties binnen het Koninkrijk

Naar aanleiding van de Slotverklaring vraagt u in uw brief van 9 april jl. om een inventarisatie van de mogelijkheden en belemmeringen van de «intra-Koninkrijksrelaties» en de mogelijkheden en belemmeringen van de relatie van de Nederlandse Antillen en Aruba met de EU.

Er is door de drie landen van het Koninkrijk de intentie uitgesproken dat er een evaluatie van het Statuut zal plaatsvinden ter gelegenheid van het feit dat het in 2004 vijftig jaar geleden is dat het Statuut in werking trad. Onderzoek naar de internationale oriëntatie van de Nederlandse Antillen en Aruba zou onderdeel kunnen zijn van de taakopdracht voor deze in te stellen Commissie evaluatie Statuut.

Aan enkele leden van de Raad van State is verzocht voorwerk te verrichten voor de in te stellen Commissie. Het voorwerk richt zich expliciet op de bestudering van de toekomstige relaties met de EU, en meer in

het algemeen de internationale en handelspolitieke relaties van de Nederlandse Antillen en Aruba. Er kan gewerkt worden aan de formulering van de probleemstelling, opstelling van een agenda en inventarisatie van eventueel bestaande (internationale) rapporten en onderzoeken op dit gebied. Aan de hand van het voorwerk zou de Commissie na haar instelling voortvarend van start kunnen gaan. Ook op de Nederlandse Antillen en Aruba zijn ter voorbereiding studiegroepen opgezet over de positie ten opzichte van de EU.

Een inventarisatie is derhalve op dit moment nog niet beschikbaar, maar u zult geïnformeerd worden over de voortgang en bevindingen van het gezamenlijke onderzoek naar de internationale oriëntatie.

Eén van de vragen die inderdaad beantwoord moet worden is of de Nederlandse Antillen en Aruba in relatie tot de EU de status van LGO (Landen en Gebieden Overzee) willen behouden of in de toekomst misschien van status willen veranderen. Een mogelijkheid die verkend zal worden is die van ultraperifeer gebied.

Het Koninkrijk wil thans de mogelijkheid voor verandering van status openhouden. Daarom is in de Rijksministerraad besloten een daartoe strekkende verklaring af te leggen bij het neerleggen van de akte van bekrachtiging bij de depositaris van het Toetredingsverdrag van de Oost-Europese landen tot de EU (aan het eind van de ratificatieprocedure). Ook zal worden nagegaan of een procesamendement kan worden ingediend in het kader van de Conventie. Een dergelijk amendement heeft als doel het openhouden van de mogelijkheid om door middel van een lichtere procedure dan een verdragswijzigingsprocedure wijzigingen aan te brengen in de verhouding tussen LGO's, zoals de Nederlandse Antillen en Aruba, en de Europese Unie. Ook indien een wijzigingsprocedure wordt opgenomen bepalen de Nederlandse Antillen en Aruba zelf of hiervan gebruik gemaakt wordt. De Conventie biedt een kans voor het opnemen van zo'n constructie aangezien in dit verband de discussie over de toekomstige structuur van de Europese Unie plaatsvindt.

Nieuw Fiscaal Raamwerk

Naar aanleiding van de passage in de Slotverklaring over het Nieuw Fiscaal Raamwerk merk ik het volgende op.

De introductie van het Nieuw Fiscaal Raamwerk (NFR) wordt, voor zover het de winstbelasting betreft, door het IMF gezien als een positieve stap bij de afbouw van marktbescherming. Het NFR zal ter beoordeling aan de Europese Commissie worden toegezonden.

Reactie op de specifieke vragen

Milieuproblemen op Sint Eustatius

Naar aanleiding van de passage in uw brief over de milieuproblemen op St. Eustatius merk ik het volgende op. Vooropgesteld moet worden dat de Nederlandse Antillen zelf verantwoordelijk zijn voor het eigen leefmilieu. Nederland ondersteunt de Nederlandse Antillen hierbij (financieel) door middel van het deelprogramma natuur en milieu, dat onderdeel is van het programma duurzame economische ontwikkeling. Het doel van dit deelprogramma is het behoud en waar mogelijk herstel van het leefmilieu en de biodiversiteit van de eilanden en de omringende zee. Het deelprogramma is weer opgedeeld in 8 prioritaire gebieden, te weten:

- afval;
- afvalwater;
- olie en het milieu;
- duurzaam toerisme;
- het veiligstellen van de biodiversiteit;
- duurzame energie;
- maatschappelijke betrokkenheid en
- wetgeving, normstelling en handhaving.

Zeehaven Saba

Na de orkaan Lenny (november 1999) heeft Nederland een bedrag van ruim € 22 miljoen beschikbaar gesteld ten behoeve van de wederopbouw. Eén van de projecten hierbij was het herstel van de zeehaven Saba. De haven is van groot belang voor Saba en daarom heeft Nederland in mei 2002 ingestemd met het duurzaam herstellen van de hoofdpier voor een bedrag van ruim € 6 miljoen (gedeeltelijk gefinancierd uit de wederopbouwmiddelen en gedeeltelijk gefinancierd uit de reguliere middelen van hoofdstuk IV van de rijksbegroting).

Tijdens mijn recente bezoek aan de Nederlandse Antillen hebben de bestuurders van Saba mij er, net als u, op gewezen dat de door Nederland beschikbaar gestelde bijdrage niet toereikend is nu het project openbaar aanbesteed moet worden. Indien het verzoek voor een aanvullende bijdrage goed onderbouwd kan worden, ben ik voornemens om in te stemmen met een overschrijding. Een gedegen onderbouwing heb ik echter nog niet ontvangen.

Staatkundige verhoudingen

Met betrekking tot de staatkundige verhoudingen verwijs ik mede naar het verslag van mijn werkbezoek aan de Nederlandse Antillen en Aruba van 23 tot 28 februari 2003, dat ik u op 13 maart jl. deed toekomen. Na terugkomst van mijn werkbezoek heb ik eind maart in Den Haag overleg gevoerd met een delegatie van het eilandsbestuur van Sint Maarten. Dit overleg moet worden gezien als een voortzetting van de ontmoeting met het bestuurscollege van Sint Maarten tijdens mijn werkbezoek aan de Nederlandse Antillen een maand eerder. In dit overleg werden wij het eens over het feit dat het van belang is de bestuurlijke problemen, die van invloed zijn op de bestuurlijke verhoudingen in de Nederlandse Antillen, te inventariseren en te benoemen. Tevens hebben wij gezamenlijk vastgesteld dat invoering van de adviezen van de werkgroep Wijers ten aanzien van de ontwikkelingsrelatie en van de Commissie Havermans met betrekking tot het solidariteitsfonds belangrijke stappen zijn op weg naar verbeterde bestuurlijke verhoudingen. Ik heb mij verder bereid verklaard om mij specifiek te gaan verdiepen in de problematiek van de decentralisatie van de belastingdienst op de Nederlandse Antillen en ook te bezien op welke wijze de duurzame economische samenwerking tussen Nederland, het land en de eilandgebieden beter kan worden ingevuld. Ten slotte hebben wij afgesproken om gezamenlijk te bekijken hoe de grensoverschrijdende samenwerking tussen het eilandgebied Sint Maarten en Frans Saint Martin kan worden verbeterd.

Het bestuurscollege heeft laten weten de instelling van een gezamenlijke commissie van de drie landen die de het Statuut zal evalueren te ondersteunen. In dat verband kunnen de bestuurlijke problemen van de Nederlandse Antillen aan de orde worden gesteld.

Staatkundige verhoudingen van de Franse en Engelse eilanden in het Caribische gebied

Met betrekking tot uw verzoek om een overzicht van de staatkundige verhoudingen van de Franse en Engelse eilanden in het Caribische gebied bied ik u bijgaand twee studies¹ terzake aan, die enkele jaren geleden door de toenmalige Minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken aan de Eerste Kamer zijn toegezonden naar aanleiding van een verzoek daartoe bij de behandeling van hoofdstuk IV van de rijksbegroting (Kamerstukken I, 1996/97, 25 000 IV, nr. 39 en nr. 39c). Ofschoon bijgaande studies enigszins zijn gedateerd, geven zij toch nog steeds een goed inzicht in de verhoudingen tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk enerzijds en hun respectieve overzeese gebiedsdelen in het Caribische gebied anderzijds. Deze verhoudingen zijn in de afgelopen jaren niet structureel veranderd.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.